

D A N I C A.

Katolišk cerkven list.

List 37.

V četertik 14. kimovca 1854.

Tečaj VII.

Po glasbi.

Trombe, lire, harpe krasne. Kak radujete serce, Dokler vaše lepoglasne Melodije mi done!	Kaj je Orfeja pisala, Ki je čuda delala? Slasti je, ne bo več dala, Je na veke vtihnila.
Oh! alj vse, kar bitje slaja. Kmalo mine, obmolkne: Iz nadzemeljskiga raja Resno bitje zopet je.	Trombe! strune! „kratke čase“ Delate le kratek čas. — Kje vas najdem mile glase, De hom vedno slušal vas?
Dokler David strune vбира. V sercu Savla se vedri: S struno njega jasnost vmira, Tužen tje, ko prej, medli.	Nad nebrojnimi svetovi Harpa Serafa doni — Proč, o proč sveta glasovi, Moja duša tje medli! Bernard Tomšič.

Sveta vnéma.

Za mision sercé se blago vnelo,
Hiti čez morje — na bregove Nila,
Zavist podnebja pa ga zavernila,
Nje sprotovanja zdravje ni sterpelo;

Odslej pa le še bolj za to gorelo,
Za kar ga želja sveta vplamenila;
Spet do stanis prijadra krokodila,
Pa spet podnebje sprotovat' mu jelo:

Kaj li začel, de b' želje svete, vroče,
Spolniti b'lo mu vender še mogoče?
Um, z voljo krepko, zmaga vse upore!

Ker v mision osebnó le ne more,
Odkupi čerunca, okrajne zgeče sina,
Goji v apostelna ji domačina. Hladnik.

Razpis sv. očeta

do patriarhor, pervakor, vikših škofor, škofor in
druzih namestnih poglavarjev, kateri imajo milost
in občestvo sv. apostolskiga stola.

Pij IX. papež.

Častiti bratje, pozdravljenje in apostolski bla-
goslov! Ako se s skerblijvostjo in čutili apostolske
ljubezni po vesoljnim katoliškim svetu ozremo, ko-
maj izreči zamoremo, častiti bratje, kolika žalost
Nas razjeda, viditi kersansko in občansko družbo
zavolj nar bolj žalostivih vsakterih nezgod po vsih
krajih grozno zmešano, stiskano, in skoraj razru-
šeno. Dobro Vam je znano, kakó ravno zdaj ker-
vave vojske, znotranje razpertia, kužne bolezni,
strasni potresi in druge žalostne nesreče kersanske
ljudstva stiskajo in pretresajo. Pri toliko le preob-
jokljivih zlegih in premembah je pa nar bolj obža-
lovati to, de si otroci tmé, katerih rod je razumniši
od otrok luči, z vsimi mogočimi pošastnimi zvija-
čami in prekanljivimi naklepi čezdalje bolj prizade-

vajo, zoper katoliško cerkev in njeno sveto vero
serdito se vojskovati, veljavo vsaktere pravne ob-
lasti podkopati in razdjati, duhá in serce sleher-
niga preverniti in popaciti, smertivni strup vne-
marnosti in nejevere po vsih krajih razširiti, vse Božje
in človeške pravice osramotiti, razpertia, nejadi-
nost, punt in brezbožno rovarstvo napraviti in pod-
žigati, ker jih nobeniga hudodelstva, nobene pre-
grehe ni groza, in jih nobena reč ne prestraši, de
bi naše svete vere, ko bi bilo mogoče, ne uničili,
in clo vsaktere človeške družbe iz korenine ne pre-
vernili.

Zato pa v tako nevarnih okolišinah, spomi-
njaje se posebniga usmiljenja Božjiga, po katerim
nam je molitev pripomoček, vse dobro, cesar po-
trebujemo, doseči, in vse hudo, ki se ga bojimo,
odverniti, nismo nehali Svojih oči k tisti visoki sveti
gori povzdigovati, od kodar Nam bo, kakor upamo,
vsaktera pomoč prišla. Tudi se nismo utrudili ne-
skončno usmiljeniga Boga v ponižnosti Svojiga serca
z neprenehano gorečo molitevjo klicati in prositi,
de bi vojske po vsih pokrajinah sveta milostivo za-
terl, razpertia med kersanskimi oblastniki končal
in njih ljudstvam mir, edinost in pokoj zopet dode-
lil; de bi posebno ravno oblastnikom nar svetejši
gorečnost za varvanje in razširjanje katoliške vere,
ki je ljudstvam nar imenitniši vir sreče, vlti bla-
govolil; de bi poslednjič poglavarje in ljudstva vsih
težkih stisk odrešil in jih, njim v veselje, z vsimi
pravimi dobrotami obsul; de bi zmotene s svojo ne-
beško gnado obdaril, de se s poti pogubljenja na
pot resnice in pravice zavernejo in k Bogu resnično
spreobernejo. V Našim preljubim velikim mestu smo
molitve v klicanje Božjiga usmiljenja že zaukazali;
po zgledu slavnih sprednikov smo pa tudi sklenili,
k Vaši in svete cerkve molitvi pribežati.

V ta namen, častiti bratje, to pismo do Vas
pošljemo, v katerim Vašo veliko in poterjeno po-
božnost nar serčniši prosimo, z vso gorečnostjo,
z vso mogočo pridnostjo Vaši skerblijvosti zro-
čene verne iz omenjenih vzrokov k resnični po-
kori opominjati, de breme svojih grehov od sebe
veržejo, ter z molitevjo, postam, milovšino in
druzimi dobrimi deli Božjo jezo utolažijo, ki so jo
ljudje s pregrehami razdražili. Razjasnujte vernim
po Svoji modrosti in goreči pobožnosti, kako bo-
gato je Božje usmiljenje za vse, ki vanj kličejo;
kakšno moč de molitev ima, ako se sovražniku zve-
ličanja na vse strani zapremo, de se Gospodu bolj
približamo. „Molitev je,“ de z Janezam Zlatoust-
nim govorimo, „vir, korenina, mati neštevilnih do-
brot: molitevna moč plamene ugasne, divjost levov
ukroti, vojske ustavi, boje konca, viharje utolaži,

hudiče v beg zapodi, nebeske vrata odpre, smertne vezi razterga, boleznj prežene, nesrečo odpravi, omajane mesta uterdi; stiske z nebes poslane, človeško kovarstvo, kratko reči, vsak zleg se pred molitevjo razbije.“

Gorečo željo pa imamo, častiti bratje, de v tem, ko iz začetkama omenjenih vzrokov priserčne molitve k Očetu usmiljenja puhté, tudi še vedno, po obsegu Našiga razpisa od 2. svečana 1849 iz Gaete, združeni z vsimi vernimi z molitvami in obljubami dobroto ravno tega Očeta bolj goreče kakor kdaj prosite, de bi Naša duša z lučjo Svojiga svetiga Duha razsvetlil, de bomo tako pred ko moč o spočetju presvete Matere Božje in neomadežane Device Marije kej določiti zamogli v nar veči čast Božjo in hvalo ravno te Device, naše preljube Matere.

De bodo pa Vam zročeni verni te molitve toliko bolj goreče opravljali in toliko obilniših dobrot prejemali, smo nebeske zaklade, kterih delitev Nam je Narvikši izročil, odpreti in jim deliti sklenili. In zavoljo tega podelimo, — operaje se na usmiljenje vsigamogočniga Boga in na veljavo Njegovih svetih apostelnov Petra in Pavla, po oblasti zavezovati in razvezovati, ki jo je Gospod Nam desiravno nevrednim dodelil, s pričujočim pismam vernim Vaših okrajin obojiga spola vsim in posameznim, ako bodo v treh mescih, ki naj jih slehern zmed Vas bolj natanko odloči, in od tistiga dneva, ki ga je slehern zmed Vas določil, svoje grehe ponižno preiskali, se jih z resničnim studam spovedali, in očišeni s sveto odvezo presveto Rešaje Telo s svetim straham prejeli, tudi tri cerkve, ki jih bote Vi odločili, ali eno samo trikrat zaporedama pobožno obiskali in tam nekoliko časa po Naših mislih za poviksanje in blagor svete matere cerkve ia apostolskiga sedeža, za zatéranje krivoverstev, za mir in edinost med kersanskimi poglavarji, za mir in edinost vsiga kersanskiga ljudstva goreče molili, in če bodo potem v ravno tem času enkrat se postili in vsaki po svoji miloserčnosti ubogim milovšino dali, — v podobi svetiga leta odpustke, ki jih po priprošnji tudi dusam v vicah v prid oberniti zamorejo.

Zadobljenje teh odpustkov pa polajšati nunam in drugim osebam, ki v vednim zaporu živé, in vsim tistim, ki v ječah sedé, ali kterim kakoršna koli slabost ali kakšna druga opovéra ne pripusti, vsih popred imenovanih del spolniti, spovednikam s tem oblast damo, jih v druge dobre dela spremeniti ali tudi unim osebam v prid sveto leto, pa ne ravno predolgo, odložiti: privolimo jim tudi, otroke, ki se niso bili k prvemu svetimu obhajilu spušeni, od prejeme tega zakramenta v pričujoč namen odvezati.

Po tem takim Vam damo, samo za to priliko in za popred omenjene tri mesece, oblast, spovednikam Svojih okrajin vse tiste pravice podeliti, ki so v Našim do Vas pisanim, natisnjenim in z besedami „Ex aliis nostris“ se začenjajočim razpisu od 1. listopada 1851 dovoljene. Vender pa izjeme ostanejo, ki so v unim pismu. Dalje Vam damo privoljenje, vernim Svojih okrajin, svetnim in mašnikam, svetovnim in redovnim duhovnam in iz ktere koli naprave, tudi iz tacih, ki še nobeniga posebniga imena nimajo, privoljenje, pravimo, jim dopustiti, si o ti priliki kteriga koli duhovna zvoliti spovednika, bodi si svetoven ali redoven duhoven, ako je le poterjen, in ravno to prostost tudi nunam dati, se tistim, ki so škofove oblasti oprostene, kakor tudi vsim ženskam, ki v samostanih prebivajo.

Nujte toraj, častiti bratje, Vi, ki ste poklicani

Vašo skerblijvost z Nami deliti, Vi postavljeni čuvaji Jeruzalemskiga zidovja: „ne jenjajte noč in dan z Nami v vsaki molitvi, v vsaki prošnji, v vsaki zahvali ponižno in neprenehama klicati k Bogu našimu Gospodu in prosite Njegovo Božje usmiljenje, de Njegova milostiva roka stiske odverne, ki so nam jih naši grehi zaslužili, in de v Svoji milosti zaklade Svoje dobrotljivosti nad vse razlije. Ne dvomimo, de bote urno pripravljeni, Naše želje in prošnje natanko spolniti; tudi smo terdno prepričani, de bodo posebno mašniki, redovni duhovni in Bogu posvečeno ženstvo in vsi verni neduhovni, ki pobožno živé in tako vredno hodijo po poti svojiga poklica, neprestano in z nar veči gorečnostjo ponižne molitve k Bogu pošiljali. In de bo naša molitev pri Bogu tolikanj pred uslišana, ne pozabimo, častiti bratje, priprošnji tistih se pripravovati, ki so že krono in palmo zmage dosegli, in s prav posebno stanovitnostjo svoje želje razodevati Marii Materi Božji in neomadežani Devici, nji, ktere priprošnja je pri Bogu nar prijetniši in mogočnisi, nji, ki je mati milosti in usmiljenja; prosimo tudi varstva svetih apostelnov Petra in Pavla in vsih svetnikov, ki s Kristusam v nebesih kraljujejo.

Od druge strani Vam pa mora nar bolj pri sercu biti in se Vam nar bolj imenitno zdeti, de vso moč Svoje pastirske gorečnosti v vedno spodbudovanje Vam zročeni vernih obračate, jih svarite in opominjate, de naj bodo dan na dan terdnejši in nepremakljivi v spoznanju katoliške vere, de naj se z nar veči skerbjo zalezovanja, zvižaje in prekanjenosti sovražnih ljudi ogibajo, de naj z vedno večim veseljem po poti zapoved Božjih hodijo in se z vsim mogočim prizadevanjem greha zderžujejo, ki je vir vsiga hudiga, ki človeštvo tare. Zatorej nič ne zamudite, prav posebno gorečnost fajmoštrov vnemati, de v skerbnim in vestnim spolanovanju svojiga poklica kristjane, ki so jim zročeni, v svetih resnicah in zapovedih naše Božje vere natanko podučujejo, jih v njih zversujejo, jih z delitvijo svetih zakramentov pridno pasejo in sleherniga z zveličavnim naukam spodbadajo.

Poslednjic prejmite v zastávo vsih nebeskih darov in v spričevanje goreče ljubezni, ki jo do Vas imamo, apostolski blagoslov, kteriga Vam, častiti bratje, in vsim duhovnam in vsim vernim svetnim, ki so Vaši čujočnosti zaupani, iz dna svojiga serca ljubeznjivo podelimo.

Dano v Rimu pri sv. Petru 1. vel. serp. 1854, v 9. letu Našiga papeštva.

Pij IX., papež.

Popis vsakdanje službe Božje v Jeruzalemskim tempelnu po babilonski sužnosti.

Mnogokrat beremo v svetim pismu od vsakdanje službe Božje, ki se je v Jeruzalemskim tempelnu redno opravljala, tode nikjer nam ono vsih obredov natanjko ne popiše, ki so bili pri tem navadni. Marsikteri, menim jaz, je pri branju takih odstavkov svetiga pisma željo v svojim sercu občutil, za vse natanjko zvediti, kaj se je pri tisti starozavezni Božji službi, pri opravljanju vedne daritve (juge sacrificium) zjutraj in zvečer godilo, posebno ker je bilo vse pomembopolno, in je kazalo na Kristusovo kervavo daritev na krizu; in navadne knjige, ki jih v ta namen prebiramo, nam le malo in nepopolnoma od te stvari govore. Zavoljo tega sim se jaz lotil v kratkim sicer, ali na-

tanjko, jasno kar mi bo mogoče in vse popisati, kakor najdem to reč v prestarih keršanskih in hebrejskih knjigah. ter menim, da bodem s tem mnogim ne malo ustregel.

Da bodo pa naslednji popis vsakdanje službe Božje v Jeruzalemskem tempelnu častiti bravci ložej razumeli, se mi potrebno zdi pred vsem drugim jih opomniti:

a) Da je Jeruzalemski tempel sestavljen bil iz mnogo poslopij, ki so bile v treh velikih dvoriših. Skozi šest vrat zunajnega zidu, ki je obdajal ves hrib Moria, kjer je tempel stal, se je prišlo v prvo veliko dvoriše; osemnajst stopnic je bilo treba iz tega dvoriša gori iti do družiga znotranjega zida, ki je ravno tako okoli in okoli ves tempel obdajal; devet vrat je bilo v tem zidu, troje na izhodni, troje na južni in troje vrata na severni strani. Izhodna stran vsiga prostora, ki ga je obdajal leta znotrajni zid, je bilo dvoriše za ženski spol; petnajst stopnic višej je bilo tretje dvoriše, kamor so se možje shajali: med obema je bil nizek zid, in na sredi vrata. To tretje dvoriše se je imenovalo tudi znotrajno dvoriše, une dve pa zunanje. V znotrajnim dvorišu je bilo, kakor v dveh zunajnih, več poslopij, kjer so se hranile reči, ki so bile k službi Božji potrebne, kakor n. pr. junci, teleta, jagnjeta, derva, svete posode, sveta duhovniška oprava; v teh poslopijih so duhovniki, leviti in drugi strežniki čez noč ostajali itd. V tem dvorišu je bil veliki altar žgavnih darov, petdeset komolcev dolg, ravno toliko širok, in petnajst komolcev visok; na tem altariju, ki je bil pod milim nebom, je vedno gorel ogenj, kjer so se zaklane živali Bogu na čast žgale. Na vrh altarja je bilo več miz in drugih priprav, in posod z vodo, in kmalo proti zahodni strani se je šlo po dvanajstih stopnicah do samiga svetišča, ktero je prav za prav se imenovalo tempel Gospodov, v kteriga so smeli sami duhovniki hoditi, in nobeden drugi. V prvem delu tempelna je bil majhen pozlačen altar, kjer se je vsako jutro in vsak večer kadilo žgalo; tudi je bil ondi drag zlat svečnik, ves iz eniga samiga kosa zlata, (po našim je utegnil veljati blizo 5000 fl.), s sedmerimi lampicami, ki so po noči, ne pa čez dan gorele.

Opomniti je treba,

b) Da so bili duhovniki in leviti že o času kralja Davida v več verst ali redov razdeljeni, zato da se je vsa služba Božja vselej v lepim redu brez vse zmote opravljati mogla. Leviti so bili nekej stražniki, ki so bili v več oddelkov razdeljeni, vsak pod svojim stotnikom, nekej so bili strežniki, ki so stregli duhovnikom med službo Božjo; nekej so bili godci in pevci, kateri so bili tudi v več verst ali korov razdeljeni. Duhovniki so bili razdeljeni v 24 redov ali verst; vsaka versta je en teden opravljala službo Božjo v Jeruzalemskem tempelnu; vsi drugi duhovniki so bili lahko doma, dokler ni tudi nanje versta prišla. Vsak pet in dvajseti teden je ravno tisti red duhovnikov zopet na versto prišel, da mu je bilo v tempelnu Božjo službo opravljati, torej dvakrat v letu. Kadar je tedaj versta zadela en red duhovnikov, so se tisti duhovniki iz svojiga doma v Jeruzalem podali, in so tamkej ves čas svoje službe ostajali. Ker se je bilo pa večkrat prigodilo, da so se med sabo hudo prepirali, kateri izmed njih bo darivne živali klal, kateri bo kri škropil, kateri bo kadilo prižigal itd., in so se, kakor spričujejo ustmene sporočila Hebrejcov, tudi pogostoma zavoljo tega do kervaviga stepli, se

je po babilonski sužnosti navada vpeljala, da so si z vadljanjem te razne službe med sabo delili. Vadljanje se je v dvorani, kjer je navadno veliki zbor svoje seje imel (v znotrajnim dvorišu), in sicer takole godilo: Preden je še zora napočila, so se v to dvorano vsako jutro tisti duhovniki zbirali, ki so imeli tisti dan opravljati službo Božjo; pričujoča sta bila en vradnik velikiga zbora in pa stotnik stražnikov. Stotnik je dal znamenje, in vsak duhoven je en perst kviško pomolil. Sadaj si je stotnik eno številko izvolil, ktera se mu je ljubila, je enimu pričujočih duhovnikov kapo z glave vzel, in pri njem šteti začel. Duhovnik, pri kterim je jenjal šteti, je dobil vadljo. Na ta način je bil Zaharija, oče sv. Janeza kerstnika, izvoljen, da je kadilo v tempelnu prižigal (Luk. I. 9.). (D. sl.)

Ogled po Slovenskim.

Iz Ljubljane, 12. kim. Za srečno pričetje noviga solskega leta bodo latinski in rečni učenci prihodnji petek, 15. kimovec, zjutraj ob 8 v Šenklavški cerkvi slovesno mašo imeli. — Fismo iz Hartuma naznanuje, da je misionar gospod Iga. Kohl okoli 10. roznika v Gondokoru umerl, in da so prečastiti gospod provikar Knoblecher poslednji dan pred odhodom iz Gondokora ondot 10 zamurčikov kerstili.

Iz Kropce. Ljuba Danica! danes Ti imam kaj žalostniga, pa tudi kaj veseliga naznaniti. 30. veliciga serpana je bil v Kropi po dnevu okoli desete ure zlo nevaren ogenj, ki je kabernov, to je poslopje, kjer se oglje in druga roba hrani, upepelil. Strašno je bilo slišati mili glas donečih zvonov obeh cerkev in krik preplašenih ljudi, in viditi velik plamen tik hiš švigati. Prikazal se je že rudeči petelin na treh strehah; tode v veliko srečo so ga koj zamorili. In tako ni družiga nič zgorelo, kakor samo ta kabernov, ki je okoli 700 gold. škode. Ko bi bil količkaj veter pihal, gotovo bi bil ves terg hipoma v plamenu, desiravno je bila obilna pomoč. — Lepo pa je bilo, in po pravici jo povem, prav milo se mi je zdelo viditi, kako so starši ljube otrociče berž v cerkev poslali, tamkej milostljiviga Boga pomoči prosit, da bi jih v tako silni nevarnosti otel. Verli Kropčani vse zaupanje v Boga, na priprošnjo sv. Lenarta farniga pomočnika in Marije prečiste Device v tej zadevi stavijo in gotovo ne zastonj; če je kje kaka vas v nevarnosti za ogenj, je gotovo Kropa; bližnje vasi so deleč krog in krog pogorele, Kropa pa pravijo, da se nikoli ne, desiravno se je včas v nar večim pišu kaj užgalo. V zahvalo srečne otebe za vso Kropo zlo nevarniga ognja se je več sv. maš bralo in med drugim tri z blagoslovom. — Ob kratkim sim se Ti, ljuba Danica, pri tej priložnosti še nekaj povedati namenil. Veliko cerkev sim že po Kranjskim vidil, tode tako lepo ozaljšanih še nikjer ne kakor ravno v Kropi, posebno cerkev Matere Božje pri kapelici. Ta cerkev je ob godovih Matere Božje zdaj vendar tako lepo ozaljšana, da mora res človek nekako rajsko veselje občutiti in reči: o kako je lepo, o kako je vse lepo! Preobširno bi bilo vse popisati, kar se je v kratkim v tej lepi cerkvi ponaredilo. Zmed mnogih častivcov Marije Device, ki za to lepo cerkev, kar le morejo, darujejo, omenim le za cerkveno lepotiče vsiga unetiga in hvalevredniga Luka Pavlič-a. On si pač misli, da kraj, kjer kralj nebes in zemlje prebiva, mu ne bo nikoli zadosti po vrednosti lep. O, da bi pač več takih mož bilo! Gotovo bi bile marsiktere cerkve zaljši, kakor so, ker po nekterih krajih, če gospodje za kako novo napravo kaj oznanujejo, je koj godernjanje in zmišljeno obesedevanje

služiti, ter terdijo in pravijo: je že vse tako dobro, ni treba nič drugači itd.
J. Perše.

Razgled po keršanskim svetu.

V Gradcu se je 20. vel. serpana katoliška družba rokodelskih hlapcov slovesno pričela. Prečastiti škof sami so jo s prelepim govorom vpeljali in med drugim rekli, da se morajo zavoljo ustanovitve imenovane družbe naravno Bogu, pa tudi svitlimu cesarju zahvaliti, ki so vsem družbam, ktere se na katoliško podlago opirajo, močno udani. — Vodnik ondotnih latinskih šol je pa družbo v podporo ubozih učencov napravil, ki ima že veliko udov, med drugimi prečast. škofa Otokarja. Salz. Kirchbl.

Veliko nadzorništvo jetnišnic je 3 Lazariste v Novo Vas pri Dunaju poklicalo in jim duhovno pastirstvo ondotne kaznovavnice, ki jo gospé dobriga pastirja oskerbujejo, izročilo. Tem se bota v kratkim še dva druga mašnika pridružila, eden iz Rima in eden iz Pariza, in potem bo družba tudi misijone pričela. Prečastiti Dunajski veliki škof so družbi vsako leto 2000 gold. obljubili. Salz. Kirchbl.

„Wiener Kirchenzeitung“ pripoveduje, da so prečastiti Lodiški škof Kajetan, nar. stareji škof v Lombardii, poslednje tri dni pretekli. mesca zbor svoje škofije imeli. Ravno ta časnik naznanja tudi pastirski list prečastitiga Vratislavskega škofa, po katerim so vsi korarji in dekani za tri dni konec tega mesca v Vratislav poklicani v občno posvetvanje, kaj de je duhovnam posebno v tem času potrebno, da zamorejo pred Bogam in pred ljudmi tako živeti in delati, da bodo zvesti služabniki Jezusa Kristusa spoznani, — in kaj de se jim v cerkvenim redu, v bogočastju, pri deljenju sv. zakramentov, pri pridigah, keršanskim nauku in sicer koristno dozdeva.

Iz Linca se piše, da je v ondotni škofii ene leta sem navada, o godu svitliga cesarja ubogim učencam hranilne bukvice po 10 goldinarjev dajati. Navada taka je gotovo hvalje vredna. Revni učenci se s tem spodbadajo, da radi v šolo hodijo; pazljivo poslušajo in se pridno učé, in razun tega se v njih sercih tudi ljubezen do domovine vnema. Še v poznejših letih se taki otroci z veseljem spominjajo, da so o godu svitliga cesarja obdarovani bili, in to spominjanje dostikrat njih misli in dela zboljšuje.

Časnik „Salzb. Kirchbl.“ je naznanil, da je Janez Ev. Šmid, katehet v Solnograški deklški šoli, 25. vel. serpana v Monakovim za kolero umerl. Bil je še le 41 let star. Malo časa je živel, pa veliko dobriga storil. Njegovo delo „zgodovinsk katekizem“ ga bo v vednim spominu ohranilo.

V Solnogradu je Ludovik Mooser po naročenju prečastitiga velikiga škofa Scitovsky-ga za Ostrigonsko škofijsko cerkev orgle naredil, ki imajo v 50 registrih 3530 pišal. Nar. veči lesena pišal je tolika, da se precej debel mož v nji prav lahko giblje. Salz. Kbl.

„Slov. Nov.“ naznanjujejo, da se je gr. Mohr, stotnik c. kr. polka tirolskih strelcov, ki je zavoljo hrabrosti zlato svetinjo dobil, častitim kapucinarjem pridružil.

„Slov. Nov.“ so žalostno sporočilo prinesle, da je mnogočastiti gosp. kanonik Dr. Kristof Šmid, sloviti spisovavec prelepih povest za mladost, 3. kimovca v Augsburg-u, 86 let star, za kolero umerl.

Po časniku „Buda P. Hirl.“ živi v Hodruši pri Ščavnici cigansk par, ki skupej 218 let šteje, namreč on 111, ona pak 107 let. Slov. Nov.

Zmed hudobij, ki jih lakota napravi, je nar. strašnejši, ki se je nedavno v nekem selu Zaslovskega okrožja dogodila. Dvoje sirotejev, deklica 16, in deček 14 let star, je z mlajši sestro od milovšine sosedov živelo. Ko milostnih darov več ne dobé, se v svoji koči zaprejo, in mlajši sestra v peč zleze ter v nji zaspi. Komaj to stareji sestra zapazi, peč zapre in pod ognjištem zakuri. Zavoljo vročine se dete prebudi in začne mlo jokati; z nar. bolj žalostnim glasom kliče na pomoč, ali brat in sestra gluha ostaneta. Mala nesrečnica poslednjič omolkne, in zdajci stareji sestra peč odpre, zadušeno sestro iz nje izleče, jo še ene barte udari, in ji nato s pomočjo svojiga brata — oh groza! z nožem glavo, roke in druge ude odreže, v lonec verže in k ognju pristavi. Komaj začne vreti, se že obedva k obedu spravita. V tem župan zagleda, da se iz koč kadi. Dobro vé, da zavoljo splošne revšine v selu otroci nič ne morejo imeti kuhati, ter si misli, da so mogli kaj ukrasti; poda se toraj z enim prisežnikom v koč, kjer sta otroka ravno kosti glodala. Vprašana, kaj de jesta, odgovorita: mesó. Župan in prisežnik koč pregledujeta in v kotu ostanke obsekaniga trupla najdeta. V tistim okrožju je žena svoje lastno dete spekla in jedla. — Bog nas vari take lakote! Zagr. kat. I.

V nemških časnikih se bere, da je badenska vlada pogoje, ki jih je apostolski sedež v končanje ondotniga cerkveniga razpora postavil, sprejela; so pa tele: Višimu škofu se mora zopet popolna prostost dati; vse preiskovanje in kaznovanje duhovnov in neduhovnov zavoljo spolnovanja cerkvenih povelj mora nehati; začasno podeljenje duhovnij gre višimu škofijstvu; oskerbovanje cerkveniga premoženja naj se v poprénji stan verne; vlada mora toraj zaukaz 16. apr. in 6. maja tega leta preklicati.

Sardinski minister Ratazzi in španjolski minister Jose Alonso uboge mnihe in nune iz njih tihih prebivališ izganjata, kakor ko bi se skušala, komu zmed nju de bodo prekuehi v ti reči veči hvalo prepevali, — in se še človekoljubna hlinita, ker prvi pravi, da država zavoljo kolere bolnišnic potrebuje, drugi pa, da država samostanskiga premoženja žeja. — Čuditi se je le, da v teh deželah še tolovaje kaznujejo!

Iz Rima se časniku „Salzb. Kirchbl.“ piše, da se bodo škofje, kakor je že več časnikov razglasilo, v začetku mesca listopada res pri sv. očetu zbrali in sicer posebno zavoljo verskiga določenja o neomadežanim spočetju Device Marije.

V Rimu so sv. oče 22. veliciga serpana v bolnišnici k sv. Duhu bolnike, ki so kolero imeli, obiskali, jih tolažili gredé od postelje do postelje in umirajočim sv. zakramente delili. Wien. Ztg.

Mili darovi.

Za mision v srednji Afriki: Več dobrotnikov iz Ljubljane 11 gold. 10 kr. — Iz Trebevniga 4 gold.

Premembe duhovšine.

V Ljubljanski škofii. Tuhinska fara je podeljena g. Jož. Bononi-tu, kaplanu v Kanniku; g. Jan. Stupar, kaplan v Gradu, pride za duhovniga pastirja v Budajne; gosp. Dr. Henr. Pauker, novoposvečeni mašnik, za kaplana v Gradu; g. Jan. Hofstetter, kaplan v Sent-Vidu pri Vipavi, za duhovniga pastirja v Verhpolje; g. Val. Schrey iz Podkraja v Podrago za duhovniga pastirja namesti g. Jož. Lipovšek-a, ki je v pokoj čjan. G. Andrej Arko, počivajoc mašnik, je pri Novi Sisti 5. kimovca po dolgi bolezní v 29. letu svoje starosti v Gospodu zaspal.